Valtiovarainvaliokunnan verojaosto
Eduskunta
00102 EDUSKUNTA

Asia: **Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi nestemäisten polttoaineiden valmisteverosta sekä sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annettujen lakien liitteiden muuttamisesta**

Viite: **HE 138/2017 vp**

Suomen Omakotiliitto kiittää mahdollisuudesta lausua ja esittää lausuntonaan seuraavaa:

YLEISTÄ

Suomen Omakotiliitto on maamme pientaloasukkaiden ja vapaa-ajan asunnon omistajien valtakunnallinen edunvalvonta- ja palvelujärjestö. **Omakotiliittoon kuuluu 250 vapaaehtoisvoimin toimivaa omakotiyhdistystä ja vapaa-ajan asukkaiden yhdistystä, joiden yhteenlaskettu jäsenmäärä on 74.000 jäsentä**. Omakotiliitto on maamme 1,1 miljoonan pienkiinteistön omistajien ja 2,7 miljoonan asukkaan asialla. Lisäksi liitto ajaa maamme lähes 500.000 vapaa-ajan asunnon omistajien etua.

ESITYKSEN SISÄLTÖ

Suomen hallituksen hallitusohjelman kirjauksesta ”verotuottojen lisäämiseksi ja samalla yhdistetyn tuotannon ohjaamiseksi vähäpäästöisemmäksi on yhdistetyn tuotannon hiilidioksidiveron alennuksen (veroleikkuri) poistaminen vaiheittain” (90 miljoonan euron lisäverotuottoja) on luovuttu hallituksen talouspoliittisen ministerivaliokunnan päätöksellä keväällä 2016. Siitä seuraava verotuottovaje on päätetty täyttää korottamalla lämmityspolttoaineiden hiilidioksidiveroa ja energiasisältöveroa vuoden 2017 alusta (yhteensä 45 miljoonan verotuotot). Samalla talouspoliittinen ministerivaliokunta linjasi, että tarvittavasta lisäkorotuksesta vuoden 2019 alusta päätettäisiin myöhemmin erikseen.

Nyt hallitus on päättänyt, että lämmityspolttoaineiden veroja nostettaisiin aiemmin päätetyn mukaisesti 45 miljoonalla eurolla, mutta lisäkorotus aikaistettaisiin vuodella, alkaen vuoden 2018 alusta. Kuitenkin vuonna 2018 verotuoton arvioidaan kasvavan bruttomääräisesti noin 47 miljoonaa euroa verokertymien ajoituksesta ja verosuunnittelusta johtuen.

VAIKUTUKSET KANSALAISTEN ASEMAAN

Hallituksen esityksessä arvioidaan, että öljylämmitteisessä omakotitalossa asuvan kotitalouden vuotuinen lämmitysöljylasku kasvaisi noin 43 euroa. Kaukolämmitteisessä omakotitalossa kustannukset kasvaisivat noin 9 euroa.

Vaikutustenarvioinneissa ei ole kiinnitetty huomiota siihen, että verojen määrä on kolminkertaistunut 2000-luvulla. Yksittäisenä korotuksena esitetty korotus ei vaikuta suurelta, mutta vaikutusten arvioinnissa ja siilomaisessa hallinnon päätöksenteossa huomioitta jää asumismenojen kokonaiskasvu. Asumismenot ovat kasvaneet huomattavasti nopeammin verrattuna kotitalouksien käytettävissä oleviin tuloihin ja trendin ennakoidaan vain jatkuvan. Pellervon taloustutkimuksen ennusteen mukaan asumismenot kasvavat vuosina 2017-2019 noin 2,5 prosenttia vuodessa, kun tulot kasvavat vain noin 1,4- 1,5%. **Erityisen hankalassa asemassa ovat yksinelävät eläkeläiset, joiden käytettävissä olevista tuloista 44 prosenttia kuluu asumismenoihin. Voidaan arvioida, että öljylämmitteisissä omakotitaloissa asuvista kotitalouksista suurin osa on ikääntynyttä, vähävaraista väestöä, jolla ei ole taloudellista mahdollisuutta parantaa rakennuksen energiatehokuutta, tehostaa tai vaihtaa lämmitysjärjestelmää.**

Tilastokeskuksen mukaan Suomessa on noin 315.000 öljylämmitteistä rakennusta. Näiden määrä on laskenut 2000-luvulla. Öljylämmitteisiä omakotitaloja on Suomessa noin 190.000 (Öljy- ja biopolttoaineala ry). On hyvä, että fossiilisista polttoaineista halutaan päästä eroon ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi. Kaisussa (Valtioneuvoston selonteko keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelmasta vuoteen 2030 – Kohti ilmastoviisasta arkea) öljyalaa velvoitetaan lisäämään myytävään lämmitysöljyyn biokomponenttia, jonka osuus nousee 10 %:iin vuo-

Postiosoite
Suomen Omakotiliitto ry
Asemapäällikönkatu 12 B
00520 HELSINKI

Puhelin
Vaihde (09) 680 3710
Sähköposti: etunimi.sukunimi@omakotiliitto.fi

Internet
www.omakotiliitto.fi
www.facebook.com/Omakotiliitto
https://twitter.com/omakotiliitto

teen 2030 mennessä. Lisäksi Kaisussa edellytetään, että valtionhallinto luopuu toimitilojensa öljylämmityksestä vuoteen 2025 mennessä ja kaikkia julkisia toimijoita kannustetaan samaan.

Ohjauskeinot ovat pääsääntöisesti kannatettavia, mutta huomio tulee kiinnittää vähävaraisiin kotitalouksiin. Jo nyt Kansaneläkelaitos maksaa **asumistukia vuodessa lähes 2 miljardia euroa** ja myös pientaloasukkaiden osuus tästä on kasvussa. **On myös huomioitava, että työn verotuksen keventäminen ei kohdistu eläkeläisiin eikä pientuloisiin.**

VaasaETT on selvittämässä energiaköyhyyttä Suomessa (vastaajina Suomen Omakotiliitto ry:n jäsenet). Alustavien tietojen mukaan noin **4,9 prosenttia vastaajista kokee, että he eivät pysty ylläpitämään riittävää lämpötilaa koko asunnossa**, joista suurimmalla osalla syynä on kustannukset. Kuvattaessa taloudellista tilannetta **2% vastaajista kokee, ettei heillä ole varaa edes perustarpeisiin kuten ruokaan, sähköön ja/tai lämmitykseen**. Rakennuksen terveyden kannalta huolestuttavaa on, että **18,8% vastaajista on pienentänyt ilmanvaihtoa**.

OMAKOTILIITTO ESITTÄÄ

Omakotiliitto vaatii, että **energiaverotuksen korotusta tulee harkita uudelleen erityisesti ikääntyvien ja pientuloisten kotitalouksien osalta.** Kotitaloudet, joilla on taloudellisia mahdollisuuksia, ovat tehneet merkittäviä investointeja ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi. Suomessa lämpöpumppuja on jo yli 730.000 ja aurinkopaneeleiden määrä on kasvussa. Kannustavat ohjauskeinot toimivat paremmin.

Omakotiliitto esittää, että pientalojen lämmitysjärjestelmämuutoksiin saatavia investointi/energia-avustuksia kehitetään ja palautetaan käyttöön. Esimerkiksi Itävallassa kotitalous voi saada 2000 euron investointiavustuksen, kun vaihtaa fossiilienergiasta bioenergiaan (puulämmitys).

Lisäksi Omakotiliitto ehdottaa, että kotitalousvähennyksen määrä nostetaan vähintään 3.000 euroon puolisoa kohden ja sen työstä korvattava osuus palautetaan 60 %:iin. **Yksinasujalla kotitalousvähennys tulee nostaa kaksinkertaiseksi.** Kotitalousvähennyksen käyttöala tulee laajentaa myös suunnitteluun. Niillä, joilla ei tulojen vähäisyyden perusteella ole mahdollisuutta kotitalousvähennyksen käyttöön, tulee olla mahdollisuus saada korjausavustuksia**,** ilman käyttötarkoituksen tiukkaa rajaamista, kun kyse on asunnon korjaamisesta.

kunnioittavasti

Suomen Omakotiliitto ry

Ari Rehnfors
puheenjohtaja

Kaija Savolainen
toiminnanjohtaja

Postiosoite
Suomen Omakotiliitto ry
Asemapäällikönkatu 12 B
00520 HELSINKI

Puhelin
Vaihde (09) 680 3710
Sähköposti: etunimi.sukunimi@omakotiliitto.fi

Internet
www.omakotiliitto.fi
www.facebook.com/Omakotiliitto
https://twitter.com/omakotiliitto